

VAMMAISTUET

Anne Huttunen 2021

Lähde: Kela

KUKA VAMMAISTUKEA VOI SAADA?

- Onko lapsella diagnosoitu vamma tai sairaus?
- Käykö lapsi säännöllisesti lääkärissä?
- Tarvitseeko lapsi ikäistään enemmän apua tai valvontaa
 - päivittäisissä toimissa, kuten ruokailussa, pukeutumisessa tai peseytymisessä
 - liikkumisessa
 - näkemisessä, kuulemisessa tai puhumisessa
 - sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, kuten itsensä ilmaisussa, leikkimisessä tai suhteissa muihin ihmisiin?
 - sairautensa hoidossa, kuten lääkkeiden ottamisessa tai verensokerin mittaamisessa?
- Onko lapsella päivähoidossa tai koulussa erityisjärjestelyitä tai tukitoimia, kuten henkilökohtainen avustaja tai erityisopetusta?
- Saako lapsi kuntoutusta, kuten fysioterapiaa, psykoterapiaa, puheterapiaa tai toimintaterapiaa?

ALLE 16 –VUOTIAAN VAMMAISTUKI

Perusvammainen tuki

- **93,39 e/k** hoidontarve on **viikoittaista**

Korotettu vammaistuki

- **217,93 e/kk** hoidontarve **vaativaa tai päivittäin aikaa vievää**

Ylin vammaistuki

- **422,58 e/kk** hoidontarve **ympäri vuorokautista**

ERITYISKUSTANNUKSET

- Jos lapsella on oikeus perusvammainen tukeen ja vammasta tai sairaudesta aiheutuu lisäksi **erityiskustannuksia**, lapsi voi saada perusvammainen tuen sijasta korotettua vammaistukea.
- Erityiskustannuksia tulee olla joka kuukausi vähintään korotetun vammaistuen verran. Erityiskustannuksia ovat **esimerkiksi sairaanhoito- ja lääkekulut**.

Kun lapsi täyttää 16 vuotta, oikeus alle 16-vuotiaan vammaistukeen loppuu. Tällöin lapsella voi olla oikeus 16 vuotta täyttäneen vammaistukeen ja mahdollisuus nuoren kuntoutusrahaan.

VAMMAISTUKI AIKUISELLE

- Onko sinulla lääkärin toteama **vamma tai pitkäaikainen sairaus**?
- Onko **toimintakykysi ollut heikentynyt vähintään vuoden**, tai tuleeko se olemaan heikentynyt vähintään vuoden?
- **Vaikeuttaako vamma tai sairaus** selviytymistäsi opiskelussa, työssä tai arjen toiminnoissa?
- **Tarvitsetko apua, ohjausta tai valvontaa** esimerkiksi:
 - liikkumisessa, liikkeelle lähtemisessä tai apuvälineiden käytössä
 - pukeutumisessa, peseytymisessä tai WC-käynneissä
 - syömisessä
 - näkemisessä, kuulemisessa tai puhumisessa
 - asioiden muistamisessa
 - sairauden hoidossa tai lääkkeiden ottamisessa?

AIKUISEN VAMMAISTUKI

Perusvammainen 93,39 e/kk

- **toimintakyky** on vamman tai sairauden vuoksi **heikentynyt yhtäjaksoisesti ainakin vuoden ajan ja sairaus tai vamma aiheuttaa olennaista haittaa.**

Korotettu vammaistuki 217,93 e/kk

- vamma tai sairaus **aiheuttaa huomattavaa haittaa** tai **säännöllisen ohjauksen ja valvonnan tarvetta** + tarvitsee säännöllistä apua henkilökohtaisissa toiminnoissaan.

Ylin vammaistuki 217,93 e/kk

- vamma tai sairaus aiheuttaa **huomattavaa haittaa tai säännöllisen ohjauksen ja valvonnan tarvetta** + tarvitsee säännöllistä apua henkilökohtaisissa toiminnoissaan.

KUNTOUTUSRAHA 16-67 -VUOTIAALLE

- turvaa **toimeentulon kuntoutuksen aikana**
- **Kuntoutusrahaan on oikeus** omavastuuajan jälkeen sellaiselta kuntoutuspäivältä, joka kestää matkoineen vähintään 4 tuntia tai muutoin estää työn tekemisen ja toimeentulon saamisen
- **Osakuntoutusraha vähintään 40 %**, jos työaika on lyhennetty kuntoutuksen vuoksi
- kuntoutusrahasi määräytyy vuositulon perusteella

KUNTOUTUSAVUSTUS

- tuetaan kuntoutujan työllistymistä Kelan järjestämän kuntoutuksen jälkeen. Myöntäminen harkitaan aina yksilöllisesti.

KELAN KUNTOUTUKSIA

Esim:

- Kuntoutuspsykoterapia
- Kiila kuntoutus
- Koulutuskokeilut
- Apuvälineet
- Oma väylä

OMA VÄYLÄ

- **opiskeleville, työssä käyville tai väliaikaisesti työelämästä poissa oleville** 16–29-vuotiaille nuorille suunniteltu neuropsykiatrinen kuntoutus.
- Oma väylä –kuntoutus on tarkoitettu, jos on jompikumpi seuraavista:
- **autismikirjon häiriö** ilman kognitiivisen kehityksen häiriötä (Aspergerin oireyhtymä)
- **aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriö** (ADHD tai ADD).

KIILA

- KIILA-kuntoutuksen tavoitteena on parantaa työkykyä ja tukea pysymistä työelämässä. Kuntoutus tulee aloittaa riittävän varhain, jotta työssä jatkaminen voidaan turvata.

1. POHDINTATEHTÄVÄ

Miten toimit ja autat?

- Käsikäyttöistä pyörätuolia käyttävä henkilö on päässyt opiskelemaan haluamaansa oppilaitokseen. Ensimmäisenä päivänä oppilaitoksessa hän havaitsee, ettei hän voi päästä kirjastoon ja tietokoneiluokkaan portaiden takia. Mitään muuta kulkureittiä sinne ei ole tehty. Hän ei tavoita oppilaitoksen rehtoria eikä yhteydenpyyntöihin ole vastattu. Lopulta hän saa yhteyden opetusviranomaisiin. Eräs virkamies on sitä mieltä, että opiskelija voisi hakeutua toiseen esteettömään oppilaitokseen tai voisi käyttää kunnan kirjastoa sen sijaan, että kävisi hankkimassa tietoa oppilaitoksen kirjastossa.

2. POHDINTATEHTÄVÄ

Miten toimit ja autat?

Erään suomalaiskaupungin päärautatieasemalle on kokoontunut nuorisoa viettämään perjantai-iltaa. Paikalle on tullut myös rollaattoria apuvälineenään käyttävä lyhytkasvuinen nuori mies. Eräs äänekäs nuori tempaa rollaattorin vammaiselta nuorelta ja heittää sen rautatiekiskoille sekä huutaa: "Te vammaiset kulutatte vain yhteiskunnan rahoja!"

3. POHDINTATEHTÄVÄ

Miten toimit ja autat?

Kunnan viranomainen oli ehdottanut vaikeavammaiselle henkilölle muuttoa toiseen pienempään asuntoon, koska se olisi halvempi ratkaisu kunnan näkökulmasta tarkasteltuna. Nykyinen asunto oli iso ja siinä oli korkeampi vuokra kuin esitetyssä uudessa asunnossa. Vaikeavammainen henkilö tarvitsee tilaa, koska hän käyttää liikkumisen apuvälineenä sähköpyörätuolia ja hänellä on apunaan henkilökohtainen avustaja.

4. POHDINTATEHTÄVÄ

Miten toimit ja autat?

Kunnan alueen joukkoliikenne ei ole aivan esteetöntä ja erään sähköpyörätuoli käyttäjän jouduttua onnettomuuteen linja-auton luiskán rikkouduttua päätettiin, ettei sähköpyörätuolinkäyttäjän turvallisuutta voida enää linja-autoissa taata, joten heidän oikeutensa käyttää linja-autoa estettiin.